

ב' שבט ה'תשע"ד 3.1.14

מגזין מס' 261

שבת פרשת בא

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

הפתח הלבוי

יציאת מצרים בעבודת האדם

"מצרים" הוא לשון מיצר וגבול. גלות מצרים ברוחניות הוא מה שנפש הבהמית מגבלת ומסתרת על הנפש האלוקית, עד שנפש האלוקית מתצמצמת כל כך שנעשה בקטנות והעלם. ויציאת מצרים היא הסרת המיצר והגבול, והיינו דהשכל שבמוח מאיר בלב במדות טובות בפועל חמש.

(מעובד על פי 'היום יום' ד' שבט)

התבוננות בדרך אפשר בטמון בפתגם ובאמרה החסידיים

בגדולת ה' ובאמיתת הימצאו הניבטת מכל צעד ושעל בחיי האדם, והיינו שהשכל שבמוח (מקום משכן הנפש האלוקית) מאיר בלב (מקום משכן הנפש הבהמית) במדות טובות שהאלוקות ניכרת בהרגש בשרי בפועל ממש ועד שבא הדבר לידי ביטוי גם בהנהגת האדם בלבושי נפשו - במחשבות טובות, דיבורים טובים ומעשים טובים.

"מצרים" הוא לשון מיצר וגבול. גלות מצרים ברוחניות הוא מה שנפש הבהמית מגבלת ומסתרת על הנפש האלוקית, עד שנפש האלוקית מצתמצמת כל-כך שנעשית בקטנות והעלם. ועד שאין ניכר קיומה בתודעת האדם, וממילא גם לא בשכלו, ברגשותיו ובלבושי נפשו (הם מחשבותיו, דיבוריו ומעשיו). ויציאת מצרים היא הסרת המיצר והגבול ע"י עבודת ההתבוננות בשכלו

לוח שיסורים

לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש... (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש.

יום	עיר	כתובת	שעה	הערות	איש קשר
חמישי א' שבט 2/1/14	ירושלים	'שמיא' נחלאות, רח' עזרא רפאל 25 (ליד אגריפס)	20:30	שיעור שבועי	ברלה קרומבי 054-9-457-145
ראשון ד' שבט 5/1/14	קרית אונו	בית הכנסת חב"ד רח' יהואש 10	20:00	שיעור שבועי	חיליק 054-6-924-770
שני ה' שבט 6/1/14	באר שבע	בית הכנסת על שם קדושי אשוויץ רח' אברהם אבינו 2	20:30	אחת לשבועיים	אריאל רוזנטל 054-472-49-06
שלישי ו' שבט 7/1/14	תל אביב	'ממעל ממש' רח' המלך ג'ורג' 15	20:30	שיעור שבועי	חנוך וינר 054-770-88-57
רביעי ז' שבט 8/1/14	זכרון יעקב	אולם תכלית (מתנ"ס זכרון) דרך אהרן 4	20:30	אחת לשבועיים	שלומי 054-2-163-648
רביעי י"ד שבט 15/1/14	פתח תקוה	רח' פינחס חגין 7 כפר גנים (מאחורי קניון גנים)	21:30	אחת לשבועיים	סיגל 050-6-255-376 רצוי sms

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן)

היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

הכנה ל-י' שבט

בתמונה: הרבי הריי"צ (יושב) וחתנו רבי מנחם מענדל שניאורסון, לימים הרבי, נשיא דורנו

יום ההילולא (הסתלקות) של הרבי הקודם מליובאוויטש, אדמו"ר הריי"צ, ויום קבלת הנשיאות של ממלא מקומו הרבי נשיא דורנו, רבי מנחם מענדל שניאורסון מליובאוויטש.

יום הסתלקות

י' בשבט ה'תש"י (1950) הוא יום הסתלקותו של הרבי הקודם, נשיאה השישי של חסידות חב"ד, רבי יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש (הרבי הריי"צ). מידי שנה ביום הסתלקות הצדיק ('הילולא') נפתח 'שער' לשפע רוחני חדש היורד לעולם, נתינת כח להתעלות בעבודה הפנימית. אמנם הכנת הכלי לקליטת שפע זה היא ההתבוננות בפועלו של הצדיק בכלל ולימוד תורתו בפרט.

מסירות נפש על היהדות

בין קווי דמותו המופתית של הרבי הריי"צ, בולטת מסירת נפשו ללא חת על שמירת הגחלת היהודית תחת עולו של המשטר הקומוניסטי ברוסיה של אותם ימים. משטר אימתני זה חרט על דגלו דריסת והכחדת כל סממן דתי בכל רחבי המדינה. באותם ימים טרופים של חושך ומחנק, היתה זו סכנת נפשות כפשוטה להלך ברחובות בחזות יהודית בגלוי, וכל שכן לקחת חלק פעיל במאבק המחתרתי על המשך קיומה של היהדות ברוסיה. מדי יום ביומו חרפו חסידי הרבי נפשם על החזקת היהדות: הם חינכו את ילדי ישראל במחתרת ברוח היהדות, ערכו בריתות בחדרי חדרים, בנו בסתר מקוואות טהרה וקיימו בחשאי תפילות בציבור ושחיטה

כשרה.

בשל פעולותיו ופעילות חסידיו, הלכה ונתהדקה סביב הרבי הריי"צ טבעת החנק מצד המשטרה החשאית הסובייטית, עד אשר נאסר ונידון למוות. פרטי השתלשלות הענינים ועד להצלתו הפלאית ויציאתו מן המאסר ומגבולות רוסיה אל 'העולם החופשי', מתועדים ומתוארים באריכות בדברי ימי חב"ד.

בעוד שליחיו הנאמנים נשארים ברוסיה וממשיכים שם במסירות נפש במלאכת הקודש, פועל הרבי גם בצאתו מרוסיה ללא לאות למען קיום וחיזוק היהדות בלטביה ובפולין, ולאחר מכן ביתר שאת וביתר עוז גם באמריקה. אף שעונה קשות בזמן מאסרו והיה שבור ורצוף גופנית, נשאר הרבי איתן ברוחו, ועסק כל ימיו בביסוס והפצת היהדות עד ליומו האחרון.

מסירות נפשו של הרבי הקודם הניחה את היסודות לפעילות הכבירה שביסס והרחיב חתנו וממלא מקומו רבי מנחם מענדל שניאורסון, נשיא דורנו, אשר תחת שרביט הנהגתו התפתחה וצמחה הפצת היהדות למימדי ענק שלא נודעו כמותם בדברי ימי עמנו.

יום התוועדות והתקשרות

בריכוזי ובתי חב"ד שבכל רחבי תבל מציינים את היום הקדוש ומתוועדים, שבת אחים גם יחד, בדברי

בימינו לבלי הכר. וזאת יש לדעת, הרבי פונה אל כל אחד ואחת מבני ישראל בדרישה תקיפה ובלתי מתפשרת (אם כי בדרכי נועם ובמאור פנים) לממש שליחות נשמתו כיהודי בעולם הזה – להתמסר כפי יכולתו למלאכת הדלקת "נר מצוה ותורה אור". 'כל יהודי הוא שליח', מדגיש הרבי, וחובה קדושה היא המוטלת על כל אחד ואחד לעורר בעצמו ובזולתו את נקודת היהדות, מבלי להתפעל מעניני העולם ומקשיי ומניעות חשכת הגלות.

הרבי תובע יגיעה ונתינה עצמית בכל: בלימוד התורה וקיום המצוות בכלל ובלימוד והפצת מעיינות החסידות חוצה בפרט. בהתוועדויותיו ובאגרותיו מחזק הרבי ללא הרף את ענין ההשפעה על הזולת במאור פנים (עניני יהדות אצל יהודים, וקיום שבע מצוות בני נח אצל אינם יהודים), תוך מיצוי היכולות והכשרונות האישיים. ולשם כך יש לרתום את כל המשאבים הגשמיים, כולל סממני הקידמה והטכנולוגיה המתחדשים ללא הרף, להופכם מרכבה לקדושה!

בשמשו דוגמא חיה, מעניק לנו הרבי באישיותו הכבירה השראה ונתינת כח להצליח במשימת כל המשימות ששכרה לא יסולא בפז – הזכות להיות שותפים למלך מלכי המלכים במעשה בראשית, היא ההתעסקות במלאכת תיקון העולם (הפנימי והחיצוני – בתוך האדם ומחוצה לו), מלאכה המזרזת את הגאולה האמיתית והשלימה בקרוב ממש.

חיזוק והתעוררות לעבודה פנימית ובנגינת ניגוני נשמה חסידיים מעומק הלב.

מבואר בחסידות כי יום ההילולא הינו זמן המוכשר ועת רצון להתבוננות במעשיו, תורתו ועבודתו של הרבי. ללמוד מדרכיו ולהתחזק בקיום הוראותיו המאירות מדי שנה בשנה במשנה תוקף ובאור חדש ביום הסתלקותו. ביום זה מרבים בנתינת צדקה לחיזוק המוסדות הפועלים ברוח הוראותיו וכותבים לרבי 'פדיון נפש' לבקשת ברכה, אותו משגרים על מנת לקראו על ציונו הקדוש.

מדליקים ביום זה נר נשמה ולומדים פרקי משניות המתחילים באותיות שמו [כמנהג ישראל, ללמוד ביום האזכרה (יארצייט) משניות לעילוי נשמת הנפטר. רמז למנהג – 'משנה' אותיות 'נשמה']. כמו כן לומדים את מאמרו האחרון, "באתי לגני", שימים ספורים לפני הסתלקותו ציווה להביאו לדפוס על מנת ללמדו.

"ובא השמש וזרח השמש"

במוצאי י' שבט ה'תשי"א, שנה לאחר הסתלקות הרבי הקודם (ולאחרי בקשות חוזרות ונשנות מצד חסידי חב"ד בכל רחבי תבל) קיבל לבסוף על עצמו הרבי נשיא דורנו את הנהגת תנועת חסידות חב"ד.

חיזוק ההתקשרות

בי' שבט מאירה נתינת כח מיוחדת לחיזוק ההתקשרות לרבי נשיא דורנו ששינה את פני היהדות

עיקר העיקרים בשיטת חב"ד – עבודה בכוחות עצמו

אין על מי להסתמך ואין אצל מי להתפנק (הרבי הרי"צ)

"בכלל בחב"ד היתה התביעה שתהיה עבודתו של כל אחד ואחד בעצמו, ולא להסתמך על הרביים... הכול בידי שמים חוץ מיראת שמים". אינני מסלק את עצמי חס ושלום מלסייע, לסייע כפי היכולת, אבל, כיון שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, הרי, אם לא תהיה העבודה לבד (עבודה בכוחות עצמו), מה יועיל זה שנותנים 'כתבים', מנגנים ניגונים ואומרים לחיים?

הרבי (הרי"צ) היה אומר לפעמים: "אל תשלו את עצמכם..." צריכים לבד להפוך את השטות דלעומת זה והרתיחה של הנפש הבהמית – לקדושה."

(משיחת י' שבט ה'תשי"א)

הסיפור השבועי

הגזרה עברה

לרבי'. הרבי עוד היה בשעה הזאת במשרדו.

"הרב חודוקוב חזר לטלפון ואמר לי: 'הרבי אמר שתתקשר שוב בעוד שעה'.

"אתם יכולים להבין איך עברה עליי השעה הזאת. בינתיים הילד החזיק מעמד. כעבור שעה בדיוק טלפנתי אל מזכירות הרבי. הרב חודוקוב ענה ואמר לי: 'הרבי רוצה לדבר איתך'.

"הרבי אמר לי במילים האלה: 'הגזרה עברה. עשה את ההלוויה לחמיק, ומה שהרופאים אומרים שהילד לא יחיה – אני אומר לך שהגזרה עברה, והילד יחיה בעזרת השם'". הרבי הורה לו לעשות כמה דברים: ראשית, להוסיף לילד את השם בן ציון. שנית, לתת אלף ושמונה מאות דולר לצדקה (הרבי הדגיש: "לכל מטרת צדקה הנראית לך, אך לא למוסדות חב"ד ליובאוויטש"). ודבר שלישי, לבקש מהרופא המטפל להתקשר אליו. עוד ביקש הרבי כי כאשר יוטב מצבו של הילד יתקשר לבשר לו על כך.

לא היה קל לשכנע את הרופא להתקשר אל הרבי, אך לבסוף הוא נענה. הרבי הציע לתת לילד טיפול רפואי מסויים. הרופא ציין שההליך הזה כרוך בסיכון רב. אמר לו הרבי: "הלוא אתה עצמך אמרת שאין לילד שום סיכוי. מה אכפת לך לנסות? אני אומר לך שזה יועיל".

הרופא נענה ועשה כפי שיעץ הרבי. מצבו של הילד נותר ללא שינוי. אמנם הוא נשאר בחיים, אך עדיין היה שרוי בתרדמת וסבל מנזק מוחי חמור.

ראש השנה עמד בפתח ור' גימפל התקשר שוב אל הרבי, דיווח על המצב ואמר שבמצב כזה אין הוא חושב שיהיה בכחו לשמש חזן בבית הכנסת ולתקוע בשופר. הרבי אמר: "להפך, דוקא עכשיו עליך להתפלל לפני

זה היה לילה סוער בניו ג'רזי שבארצות הברית. יעקב אורמלנד היה אז ילד בן שלוש וחצי, ונסע ברכב עם סבו וסבתו. רכב שבא ממול התנגש בהם חזיתית. הסב נהרג במקום. הסבתא והילד הועפו לתוך שלולית גדולה.

התאונה הקשה אירעה בכ"ח באלול תשכ"ג (1963). הסבתא נפצעה קשה, אך מחשבותיה היו נתונות לנכדה. במאמץ עילאי הצליחה לזחול אליו ומצאה אותו חסר הכרה ופניו בתוך המים.

כך מתחיל סיפור מופלא, שאותו מספרים הבן ואביו בראיון וידאו המופיע בתקליטור 'להביט מעבר למסך', בהפקת חברת JEM.

אביו של הילד, ר' גימפל אורמלנד, מתגורר כיום בנתניה. בנעוריו זכה לשמש את ה'חזון איש' ואף היה תלמידו של רבי יעקב ישראל קנייבסקי, ה'סטייפלר'. באותה עת התגורר בניו ג'רזי שבארצות הברית, שם שימש רב, חזן ותוקע.

כשהוזעק אל מיטת בנו אמר לו הרופא המטפל, הד"ר סטרינגר: "המתן מעט בעריכת ההלוויה של חמיק, כי למרבה הצער אלה רגעי חייו האחרונים של הילד. תוכל לעשות הלוויה משותפת".

מספר ר' גימפל: "השעה היתה ארבע לפנות בוקר. נלווה אליי נשיא בית הכנסת, ידידי הטוב, מר גלמן. כששמע את דברי הרופא יעץ לי להתקשר אל הרבי מליובאוויטש. אמרתי לו 'מה אתה מבלבל לי בראש עם הרבי? לי יש סטייפלר ו'חזון איש', אני לא מכיר אדמו"רים חסידיים'.

"אבל הוא לא נתן לי מנוחה עד ששמעתי בקולו. הרים את השפופרת הרב חודוקוב, מזכירו של הרבי. הוא שמע את כל המעשה ואמר: 'חכה רגע, אני צריך למסור זאת

תשעה חודשים עברו. לצוות הרפואי הצטרפה אחות חדשה. בבוקר, כשבאה למיטת הילד, פנתה אליו בשאלה: "מה תרצה לשתות, חלב או סודה?". פתאום פקח הילד את עיניו וענה: "סודה". אימו התעלפה מרוב שמחה והתרגשות.

הילד נכנס להליך שיקום, ונזקק ללמוד הכול מהתחלה – לדבר, לאכול בכוחות עצמו וכדומה. השיקום התקדם יפה, אבל הרגליים נותרו מדולדלות והוא לא היה יכול לעמוד עליהן. בביקורו הבא של ר' גימפל אצל הרבי הביא עמו את הילד. במהלך ה'יחידות' ביקש הרבי מהאב לצאת ולהשאיר את הילד על ברכיו.

מספר הבן: "האמת היא, שאני לא זוכר מה קרה שם. אני זוכר שאבי הניח אותי על ברכיו של הרבי, וזהו. עשרים דקות אחר כך נקרא אבי בחזרה פנימה, ואני דידיתי החוצה".

הילד החלים, גדל והקים משפחה. כיום הוא עומד בראש ישיבת 'נשמת שלמה' באטלנטיק סיטי, המיועדת לנערים שלא מצאו את מקומם בישיבות רגילות. נס מהלך.

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

התיבה ולתקוע בשופר. גם רעייתך, הצמודה לילד בבית הרפואה, תדאג שתשמע תקיעת שופר ושעוד נשים יהודיות ישמעו את התקיעות".

ממשיך ר' גימפל: "אתם יכולים לתאר לעצמכם איך התפללתי. המפה שעל התיבה היתה ספוגה דמעות. התכוננתי לתקוע בשופר, ופתאום אני מרגיש משיכה בידי. הגבאי, ליפשיץ שמו, אמר: 'קיבלנו עכשיו ידיעה כי העבירו את הילד למחלקת טיפול נמרץ'. זו היתה בשורה משמחת, כי קודם לכן אמרו שאין כל טעם להכניסו למחלקה.

"תקעתי בשופר וכל הזמן חשבתי: איך הרבי יכול לומר 'הגזרה עברה'? כחניך ישיבות ליטאיות לא יכולתי להבין את זה".

זמן מה אחר כך בא ר' גימפל להתוועדות של הרבי. לקראת סיום ההתוועדות הורה הרבי לשיר את הניגונים של כל אדמו"רי חב"ד, ואז פנה אל ר' גימפל ואמר: "עכשיו נמצאים כאן עמנו כל רבותינו נשיאינו. זו שעת רצון, בקש כל מה שתרצה".

מספר ר' גימפל: "אמרתי שהילד צמח. הוא לא פוקח עיניים ולא מדבר. הרבי חיך ואמר לי שבקרוב הוא ידבר, ושתהיה לי ממנו נחת יהודית חסידית".

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת בא

מכת הארבה

הקב”ה שולח את משה להתרות פעם נוספת בפרעה, ובה בשעה גם מודיעו כי יוסיף להכביד את לב פרעה כדי להפליא בו את מכותיו, מה שיביא להאדרת שם ה’ בעולם גם לדורות הבאים.

הפעם על משה להזהיר את מלך מצרים מפני מכת הארבה שמעולם לא נראתה כמותה במצרים וכמוה לא תהיה. הארבה (מין חגב מעופף ורעבתני) יכסה את שמי מצרים, וכשירד על הקרקע, יחסל כליל את מעט הצמחייה הרכה שעוד נותרה לאחר מכת הברד. חגבי הארבה שירחשו בכל מקום יחדרו גם אל תוך הבתים ויטרידו ללא נשוא את יושביהם.

לשמע הדברים דוחקים יועצי פרעה במלך כי ישלח כבר מארצו את עבדיו העבריים. אך פרעה מנסה שוב הצעת פשרה ושואל ”מי ומי ההולכים?” ושוב משיב משה נחרצות: **”בנערינו ובזקנינו נלך, בבנינו ובבנותנו בצאננו ובבקרנו נלך, כי חג ה’ לנו”**.

לכך פרעה אינו מוכן. הוא מודיע למשה כי מבחינתו אפשרית יציאת הגברים בלבד. ובראותו כי משה אינו מוותר ומתעקש על יציאת כל העם כולו, מגרשו פרעה מעל פניו.

משה נוטה את מטהו על ארץ מצרים. ולפתע מנשבת רוח קדים על הארץ, נושאת עמה במהלך הלילה נחילי ארבה אדירים. אזהרת משה מתקיימת במלואה.

עד מהירה קורא פרעה למשה ולאחרן ומתחנן כי יתפללו להסרת המכה. תפילתם מתקבלת ורוח מערבית נושאת

את כל נחילי הארבה אל מחוץ לגבול מצרים. אלא ששוב מחזק ה’ את לב פרעה והוא מוסיף לסרב לשחרר את בני ישראל.

מכת החושך

המכה התשיעית, מכת החושך, באה על מצרים בשני שלבים. תחילה משתרר החושך (המוכר לנו) אשר אינו אלא העדר האור. אך למן היום הרביעי הולך החושך ונעשה סמיך ומוחשי, עד כי אין המצרים יכולים לזוז ממקומם. באורח פלא, כבשאר המכות, אין מכת החושך פוגעת כלל בבני ישראל וכמאמר הפסוק: **”...ולכל בני ישראל היה אור במושבותם”**.

עתה כבר מוכן פרעה לאשר יציאת עבדיו העברים כולם, כולל ילדיהם הרכים. רק את צאנם ובקרים, אומר הוא, ישאירו במצרים. משה מבהיר לפרעה בתוקף כי בני ישראל יצאו מארצו עם כל רכושם, ועוד, מוסיף הוא ואומר, גם המצריים יוסיפו ויתנו מצאנם ובקרים לזבוח לה’.

פרעה רותח מזעם ומגרש את משה מעל פניו. הוא מאיים עליו לבל יעז להתייצב עוד לפניו, אחרת – ימיתו.

ויצאו ברכוש גדול

קודם צאתו בפעם האחרונה מעם המלך, מזהיר משה בשם ה’ את פרעה מפני המכה האחרונה בה ימותו כל בכורי מצרים ואף בכורי בעלי החיים. בהלה ופחד עצומים יפלו על המצריים, עד כי שרי המלך ועבדיו יתחננו בפני פרעה בבכיות נוראיות שימהר להוציא את עם ישראל ממצרים, ובלבד שתפסק המגיפה הנוראה. משה מסיים

את דבריו ויוצא בכעס מלפני פרעה.

המכה הבאה העשירית במספר, מבטיח ה' למשה, תהיה האחרונה והאנושה מכולן. בעקבותיה ימהר פרעה לשלח מארצו את בני ישראל ואף ידחוק בהם לצאת בחיפזון. קודם צאתם, מצווה ה', ישאלו בני ישראל כלי כסף וכלי זהב משכניהם המצרים, ובזה תתקיים בהם ההבטחה האלוקית לאברהם אודות סוף גלות צאצאיו במצרים – "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול".

ואכן המצריים, שגאוותם נשברה, כיון שמייקרים הם את בני ישראל ומעריצים את גדולת משה מנהיגם, נענים כולם ברצון לשכניהם העבריים ומשאילים להם את כליהם.

"כזה ראה וקדש"

ערב יציאת בני ישראל ממצרים, בא' בניסן, שנת 2,448 לבריאת העולם, קובע ה' באזני משה ואהרן כי החודש הזה בו יצאו בני ישראל מגלות לחירות, הינו מעתה החודש הראשון למניין חודשי השנה. ובהראותו להם את הלבנה ביום התחדשותה, מלמדם ה' לדורות – "כזה ראה וקדש". כלומר, מידי 29 או 30 ימים, כל אימת שתתגלה שוב הלבנה בהתחדשותה, יקדש בית הדין של חכמי ישראל שבכל דור ודור את החודש, והם אשר יקבעו על פי הראייה את ראש החודש (וכך ידעו גם לחשב את זמנם המדויק של המועדים).

דם הפסח – מגן מפני מכת בכורות

באותו מעמד מצוה ה' את משה ואהרן לומר לבני ישראל להכין שה תמים ביום העשירי לחודש, כדי שיהיה שה מזומן להקריבו ביום י"ד בחודש ניסן ערב יציאתם ממצרים. על כל שה, זכר בן שנה מן הכבשים או מן העיזים, יהיו מנויים חבורת אנשים אשר יקריבוהו ויאכלוהו צלוי באש. הקרבן יישחט בין הערביים ובני החבורה יסיימו לאוכלו באותו הלילה.

בכל בית מבתי ישראל יתנו בני ישראל על מזוזות המשקוף מדם הקרבן, כסימן זיהוי למלאך ה' שיפסח על בתיהם במכת הבכורות.

בני ישראל יאכלו את הקרבן עם מצות ומרורים כשהם חגורים ומוכנים לצאת לדרך.

חג הפסח – חג המצות

לאחר זבח הפסח אסורה אכילת חמץ בשבעת ימי חג המצות, על כן יש לבערו מן הבית ומרשות ישראל קודם החג. בימים אלה מותרת אכילת מצות בלבד.

היום הראשון וכן היום האחרון משבעת ימים אלו הינם ימי חג, מקרא קודש, שאסורה בהם כל מלאכה. ביום הראשון מחוייבים בני ישראל באכילת המצות, ואילו בשאר הימים, אף שגם בהם חל איסור אכילת חמץ, מכל מקום אין אכילת המצה בהם חובה כי אם רשות.

קרבן הפסח – ציווי לדורות

משה מכנס את זקני העם ומוסר באזניהם את ציווי ה' אודות קרבן הפסח. בני ישראל מזהירים שלא לצאת בליל ט"ו בחודש מפתח בתיהם המסומנים בדם הפסח. בלילה זה יפסח ה' על בתיהם ובכורי ישראל לא יפגעו במכת בכורות.

משה מודיעם כי ציווי קרבן הפסח הוא ציווי לדורות. חג הפסח בכל שנה במועדו יהיה לאות ולסימן לבני ישראל שבכל דור ודור. כאשר יתמהו הצעירים לפשר הקרבן וחוקותיו, יספרו להם זקניהם אודות הנס הגדול שאירע לאבותינו במצרים.

בני ישראל משתחווים ומודים על בשורת הגאולה הקריבה ובאה ויוצאים מיד לקיים את מצוות ה'.

מכת בכורות

בחצות ליל ט"ו בניסן מתחילה המגיפה הנוראה במצרים. בזה אחר זה מתים כל בכורי מצרים, מבכורות בית המלוכה ועד לבכורות השפחות, השבויים והאסירים ואפילו בכורות הבהמות.

זעקות שבר ובכיות עולות מכל עבר בכל רחבי הממלכה. פרעה, שאף הוא עצמו בכור, מחפש בבעתה אחר משה ואהרן, ובפיו התחינה 'מהרו וצאו מארץ מצרים אתם וכל העם, גברים נשים וטף על כל רכושכם וצאנכם'.

המצריים המזועזעים מתחננים ודוחקים בשכניהם העבריים: 'קחו כל מה שתמצאו, רק הזדרזו וצאו מארצנו כי אין בית אשר אין בו מת'.

בשל חפזון יציאתם ממצרים אין מספיק בצקם של ישראל לתפוח, וכשאופים הם ממנו צידה לדרך, יוצאות תחת ידיהם מצות.

ביום ט"ו לחודש ניסן, יוצאים כל בני ישראל אל החירות (מאתיים ועשר שנים חלפו מאז ירדתם למצרים, ארבע מאות שנה מאז לידת יצחק וארבע מאות ושלושים שנה משעת כריתת ברית בין הבתרים בין ה' לאברהם). ביוצאי מצרים 600,000 גברים מלבד נשים וילדים, וגם ערב רב מסתפח אליהם.

פּרטי קרבן הפסח לדורות

לזכר ציווי קרבן הפסח, מלמדת אותנו התורה עתה את חוקי הקרבת ואכילת קרבן הפסח לדורי דורות. בין הדברים מוזכרים איסור אכילת הקרבן על ידי נוכרים וערלים, איסור אכילתו מחוץ למקום הקבוע לסעודה

ואיסור שבירת עצם ממנו.

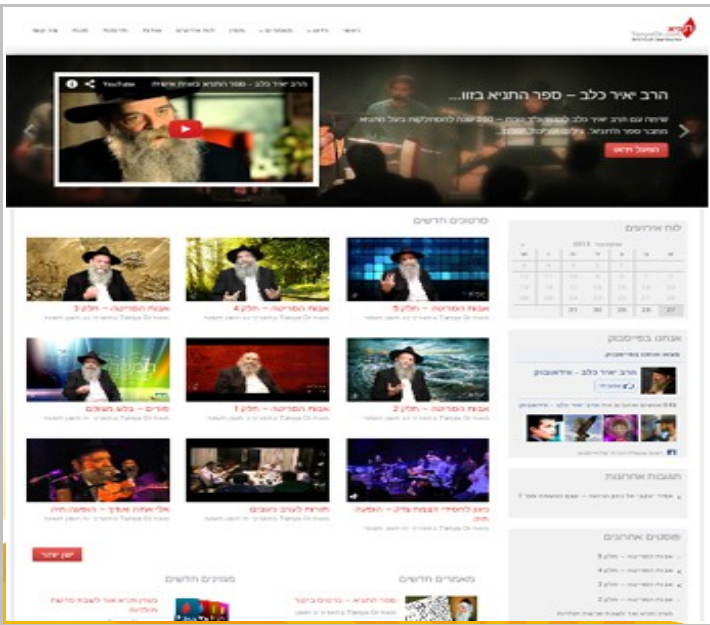
זכר ניסי יציאת מצרים לדורות

בסיום פרשתנו מוסיפה התורה ומציינת כמה מצוות, שענינן שמירת זכר ניסי יציאת מצרים בתודעת בני ישראל לכל הדורות:

מצות בכורות: קדושת הבן הבכור (בכורות ישראל קנויים לקב"ה משעה שהצילם במכת בכורות) מחייבת פדייתו מהכהן בכסף; גם הבכור הנולד בעדרי הצאן והבקר, מצווים בני ישראל להעלותו קרבן לה'; את בכור החמור (בהמה טמאה שאין להעלותה כקרבן על המזבח) יש לפדותו בשה.

חג המצות: החמץ אסור באכילה כל שבעת ימי חג הפסח ויש לבערו בימים אלה מרשות ישראל ב"בל יראה ובל ימצא"; היום הראשון והאחרון הינם ימי חג מקרא קודש ואסורים במלאכה, לבד ממלאכה הנדרשת לאכילה; ביום הראשון אכילת המצה היא חובה ואילו בשאר ימי החג רשות.

תפילין: יציאת מצרים מוזכרת רבות בפרשיות התפילין (ובתפילה) ומצות הנחתם בכל יום מימות החול משמשת אות וזיכרון לניסים הגדולים שעשה ה' במצרים לאבותינו ולנו.

התחדשני!
בוטאו לבקר
באתר המשודרג
www.tanyaor.com

"אין לך דבר העומד בפני התשובה"

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

התורה מספרת לנו שהקב"ה הכביד את לב פרעה, כדי שילקה בכל עשר המכות ורק אז שיחרר את בני ישראל. נשאלת השאלה האם זה הוגן להכביד את לבו ולהענישו?

"כי אני הכבדתי את לבו" (שמות ז, י)

בפרשה אנו קוראים אודות שלוש המכות האחרונות שניתכו על מצרים, ואודות יציאתם של בני ישראל מארץ מצרים. בראשית הפרשה מצוה הקב"ה את משה ללכת אל פרעה ולהתרות בו לקראת מכת הארבה. באותה הזדמנות הקב"ה מבהיר למשה מיד, שפרעה לא יענה לאזהרה, וזאת משום שהקב"ה הכביד את לבו: "כי אני הכבדתי את לבו. . . למען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים".

מכאן למדנו, שמכת הארבה לא באה כעונש על אי היענותו של פרעה להתראה, שהרי הקב"ה הכביד את לבו כדי שלא יסכים לשלח את בני ישראל. לכאורה אין זה הוגן אפוא שהקב"ה הכהו במכות, בעוד הוא עצמו מנע ממנו להיענות לדרישתו.

איבד את הבחירה

מסבירים המפרשים, שבמכות הראשונות אכן היה בידי פרעה כח הבחירה החופשית, ולו רק רצה, היה יכול לשחרר את ישראל. אך מאחר שהרשיע והתריס כנגד ה' – הענישו הקב"ה בנטילת הבחירה החופשית ממנו.

היה זה עונש של 'מידה כנגד מידה': פרעה התרברב – 'מי ה' אשר אשמע בקולו!"; בא הקב"ה והראה לו, שאין הוא ברשות עצמו כלל, ושאפילו בהחלטות שלאחרים יש בחירה מוחלטת – הוא משועבד לגמרי לרצון ה'.

בכך התממש במלואו תוכנו של הפסוק "אשר התעללתי במצרים". התנהגותו של פרעה במכת הארבה הוכיחה עד כמה אין הוא נתון ברשות עצמו. כשעבדיו אומרים לו

"הטרם תדע כי אבדה מצרים", הוא מצוה להשיב את משה ואהרן ואומר: "לכו עבדו את ה' אלוקיכם"; ובה בשעה הקב"ה מאמץ את לבו, ואין הוא מסוגל לוותר ולשחרר את ישראל.

יש להתאמץ

אך עדיין יש מקום לשאול: נכון שרשעתו של פרעה היא שגרמה לנטילת יכולת הבחירה ממנו, אך בפועל, עכשיו הוא הרי נטול יכולת בחירה, וכיצד ניתן להענישו על שהוא ממאן לשלח את ישראל, כשאין הדבר כלל בכחו וביכולתו? זאת ועוד, אם אין בכחו של פרעה להיענות לציווי ה', לשם מה בכלל התרה בו משה?

מבואר בספר ה'תניא', שאפילו מי שקילקל והשחית דרכו עד שעליו נאמר "אין מספיקין בידו לעשות תשובה", הרי "אם דחק ונתחזק ונתגבר על יצרו ועשה תשובה, מקבלין תשובתו". אמנם לא עוזרים לו ואף עורמים בדרכו קשיים עצומים מבית ומחוץ, אבל אם הוא מתעקש ובכל זאת שב בתשובה – אזי מתקבלת תשובתו. כך גם פרעה – אף שניטלה ממנו הבחירה וה' חיזק את לבו, אילו היה מתחזק ועומד כנגד 'הכבדת הלב', היה יכול לעשות תשובה ולמנוע מעצמו את המכות הנוספות. הואיל ופרעה לא ניסה להתחזק ולהתגבר על 'הכבדת הלב', הוא נשא באשמה על סרובו לשלח את ישראל ולכן היה ראוי לעונש.

הקב"ה מצפה

בדברים אלה טמון לקח נצחי: אם פרעה, הגוי הרשע, היה יכול לשוב בתשובה גם לאחר שהקב"ה הכביד את

נאמר: "ואתה הסיבות לבם אחורנית", "מנעת מהם תשובה". אין זה אלא מצב חיצוני בלבד, וברגע שירצו באמת לשוב בתשובה – יוכלו לשוב מיד, כהרף עין.

(מתוך הספר "שלחן שבת",
על פי לקוטי שיחות כרך ו')

לבו – קל וחומר יהודי, שנשמתו היא "חלק א-לוה ממעל ממש", והיינו שגם בשעת החטא נשמתו נאמנה לה' – שתמיד יש בו הכח לשוב בתשובה.

הקב"ה מצפה לתשובתו של כל יהודי, יהא אשר יהא מעמדו ומצבו. אפילו מי שנתרחקו כל כך עד שעליהם

חסידות על הפרשה בא

מידת הביטול – הכלי לישועת ה' ויקחו להם איש שה (יבג)

רבותינו ז"ל אמרו (חולין ה) "אדם ובהמה תושיע ה' – אלו בני אדם שהם ערומין בדעה (כאדם הראשון, רש"י), ומשימין עצמן כבהמה" (דכאי רוח, רש"י). זהו שרמז הכתוב:

"ויקחו להם איש שה" – על האדם לקנות את מידת הביטול בנפשו, ולשים את עצמו כשה, שיש בה מידת הביטול יותר משאר בהמות.

(אור התורה, שמות כרך א' עמ' רפ"ה)

תכלית כל המניעות – גילוי הכוחות הנעלמים

כי אני הכבדתי את לבו (יא)

גזרות פרעה וקושי גלות מצרים לא באו מרצונו החופשי של פרעה אלא מפני שהקב"ה הכביד את לבו, כדי שיתגלו ניסי ה' ונפלאותיו.

כשיהודי נתקל ב'מיצר' – בדברים המונעים אותו מעבודת הבורא, יתן אל לבו אשר מקור המניעות הוא למעשה הקב"ה עצמו, המבקש לנסותו, כדי שיגלה את כוחות נשמתו.

(משיחת מוצאי ש"ק פרשת וארא תשל"ח)

מארז ניגוני חב"ד

מ"ח ניגונים של התבוננות וכיסופים!!
4 דיסקים ב-120 ש"ח בלבד (כולל משלוח)

להזמנות: 052-56-75-770

בקרו אותנו באתר החדש

www.tanyaor.com

וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

עודה ראשונה לנפש

סדר התנ"ך

שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת
השבת

הדלקת
נרות

עיר
(שעון חורף)

17:28

16:12

י-ם

17:30

16:26

ת"א

17:28

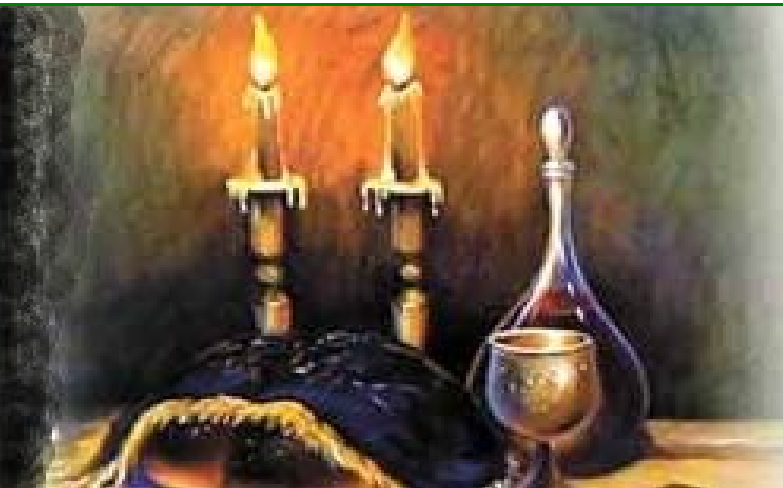
16:16

חיפה

17:32

16:31

ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון